

Justitsministeriet

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Sendt pr. e-mail til politikontoret@jm.dk med

kopi til cahj@jm.dk

København, 9. april 2025

Høring over udkast til forslag om ændring af lov om politiets virksomhed, straffeloven, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og forskellige andre love (Styrket indsats mod utryghedsskabende adfærd)

Justitsministeriet har ved e-mail af 12. marts 2025 anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til lovudkast om ændring af lov om politiets virksomhed, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og forskellige andre love (Styrket indsats mod utryghedsskabende adfærd).

Red Barnets bemærkninger i nærværende høringssvar vedrører alene de dele af lovforslaget, der omhandler: (1) indførelse af en hjemmel til at meddele tryghedsskabende opholdsforbud til personer, der udviser en utryghedsskabende adfærd i et givent område, med mulighed for forlængelse af forbuddet, (2) udvidelse af Ungdomskriminalitetsnævnets beføjelser til at pålægge børn og unge forbud mod at færdes i bestemte områder som led i et forbedringsforløb.

Tryghedsskabende opholdsforbud

Justitsministeriet foreslår med lovudkastet, at politiet kan meddele personer et opholdsforbud i op til 30 dage med mulighed for forlængelse i områder, der vurderes som plaget af utryghedsskabende adfærd. Opholdsforbuddet kan meddeles inden for en radius af 500 m eller 1.000 m, hvis geografiske eller andre hensyn tilsiger det. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at meddelelse af opholdsforbud efter den forslåede § 6 g, stk. 1 i politiloven er betinget af, at det pågældende område generelt er plaget af utryghed, samt at den pågældende person, der meddeles et tryghedsskabende opholdsforbud i et nærmere bestemt område, har udvist utryghedsskabende adfærd i det pågældende område. I vurderingen af, om en person har udvist utryghedsskabende adfærd, kan der lægges vægt på, om personen har udvist en intimiderende, dominerende eller chikanerende adfærd i området. Det fremgår, at adfærden ikke nødvendigvis behøver at have karakter af strafbare handlinger, men at adfærden dog skal være af en vis grovhed.

Red Barnet anser forslaget for betænkeligt, da vi finder, at meddelelse af opholdsforbud til børn er en uegnet indsats over for udsatte børn eller børn, der meddeles et sådant forbud på baggrund af bl.a. deres generelle fremtoning. Red Barnet mener derfor ikke, at politiet bør have hjemmel som foreslået til at meddele opholdsforbud til børn.

Hensynet til at mindske utryghed finder vi i øvrigt ikke i tilstrækkelig grad opvejer et så stort indgreb i bevægelsesfriheden som bl.a. sikret efter artikel 2, stk. 1, i 4. tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), hvorefter enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, skal have ret til inden for dette område at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted.

Red Barnet anbefaler på ovenstående baggrund, at politiets hjemmel til at meddele opholdsforbud ikke bør omfatte børn under 18 år.

Målrettede pålæg til børn og unge

Det foreslås med lovudkastet, at Ungdomskriminalitetsnævnet som led i en afgørelse kan meddele pålæg om, at barnet eller den unge skal undlade at færdes frem og tilbage eller tage ophold i et nærmere geografisk afgrænset område. Pålægget skal sikre, at barnet eller den unge i en periode ikke færdes eller opholder sig i et område, hvor det f.eks. har været involveret i utryghedsskabende adfærd.

Red Barnet finder, at den manglende tydelighed i bestemmelsen er problematisk, da det ikke står klart, hvad der skal til, for at Ungdomskriminalitetsnævnet som led i en afgørelse kan meddele pålæg om, at barnet eller den unge skal undlade at færdes frem og tilbage eller tage ophold i et nærmere geografisk område. Det fremgår af lovudkastets punkt 2.6.3.1., at utryghedsskabende adfærd, er en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed hos andre mennesker. Formuleringen giver anledning til væsentlige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, idet der efterlades et ganske vidt skøn til at vurdere, hvornår en given adfærd er utryghedsskabende. Hvis forslaget vedtages, vil det desuden føre til, at:

- Børn ned til 10 år kan begrænses i deres frie færden uden en forudgående domstolsprøvelse af politiets mistanke mod dem, hvilket strider mod grundlæggende retsprincipper.
- Derudover kan et forbud mod at færdes i bestemte områder bidrage til stigmatisering af børn og unge, særligt dem, der i forvejen befinder sig i en udsat position.
- Hertil kommer, at pålægget har karakter af en strafferetlig sanktion snarere end en håndsækning til barnet, idet udgangspunktet er at fjerne utryghed (barnet) på baggrund af en given adfærd, ikke at gøre barnet mere trygt ved at iværksætte konkrete forebyggende/afhjælpende indsatser.

Red Barnet er desuden meget betænkelig ved formuleringen i udkastet til bemærkningerne punkt 2.6.2: *"Det er afgørende, at samfundet har de rette redskaber til at yde en hurtig og effektiv indsats over for de børn og unge, der viser tegn på at være på vej til at vende fællesskabet i ryggen."*

Red Barnet er helt enig i, at en tidlig og effektiv indsats fra myndighederne er af afgørende betydning, men præmissen om, at børn og unge vender fællesskabet ryggen, er problematisk.

Det moderne og relationelle børnesyn tilskriver børn og unge evnen og viljen til at være en del af samfundets fællesskab. Når børn og unge har en adfærd, hvor de fremstår "utryghedsskabende", er vi nødt til som voksne at være nysgerrige på, hvorfor denne adfærd opstår og guide dem i retning af et positivt fællesskab. Børn og unge står ikke alene og skaber utryghed. De er blevet en del af et alternativt og uhenigtsmæssigt fællesskab, fordi de fx ikke har følt, at der var plads til dem i de eksisterende fællesskaber i skolen, familien, ungdomsinstitutionen mv.

Slutteligt finder Red Barnet det problematisk, at der ikke i det fremsendte udkast er tilføjet overvejelser om forholdet til FN's Konvention om Barnets Rettigheder, i.a. artikel 3, da der er tale om et lovforslag, der i allerhøjeste grad vedrører børns rettigheder, og som introducerer et strafferetslignende pålæg for børn ned til 10 år.

Red Barnet står til rådighed ved ønske om uddybelse af ovenstående. Kontakt senior børnerettighedsjurist, Amalie Bang, amba@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne Schmidt Nielsen, generalsekretær

